

Severní Asie

(bývalý
Sovětský svaz)

Sibiř

Střední Asie

Zakavkazsko

Regiony Asie

Geografické rozdělení

1. Severní Asie

(Rusko – Sibiř)

2. Střední Asie

(Kazachstán a okolí)

3. Západní Asie - Blízký Východ

(Arabský pol.)

4. Jižní Asie

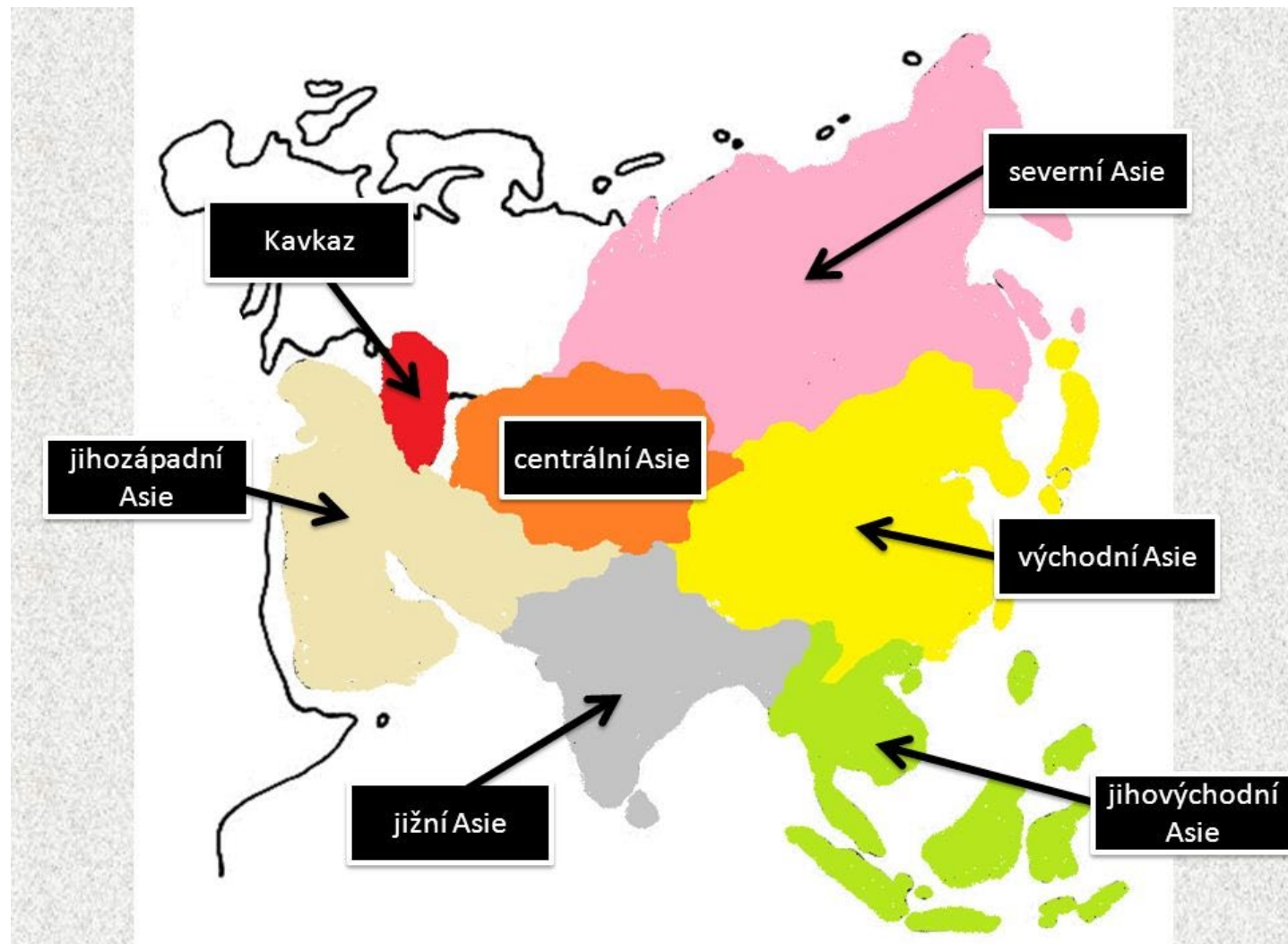
(Indie a Pákistán)

5. Východní Asie - Dálný Východ

(Čína)

6. Jihovýchodní Asie

(Thajsko, Indonésie)

- nízké teploty až -60°C , trvale zmrzlá půda /permafrost/;
- v létě až 20°C , jen 2 měsíce, bažiny, komáři;
- transsibiřská magistrála protíná Sibiř /železnice mezi Moskvou a Vladivostokem/;
- velké řeky **Ob, Jenisej, Lena a Amur (sibiřské veletoky)**;
- **nejstarší a nejhlubší jezero Bajkal /viz dále/;**
- **nerostné suroviny**, ropa, plyn, zlato /ropovod Družba/;
- těžba dřeva, lov ryb, málo obyvatel ...
- většina území roviny /tajga, tundra, mokřady, záposibiřská rovina/;
- **místo koncentračních pracovních táborů „Gulagů“;**
- místo nalezení v ledu mamutů;

Severní Asie /SIBIŘ/ - asijská část Ruské federace, pojem se samostatně v podstatě nepoužívá, označujeme vše jako SIBIŘ /vše od Uralských hor až k poloostrovu Čukotka/.

Obyvatelstvo
obyvatelé přistěhovalci
Rusové, Ukrajinci a pak
místní národy Jakuté,
Burjaté, Čukčové,
Eskymáci, Aleuti ...

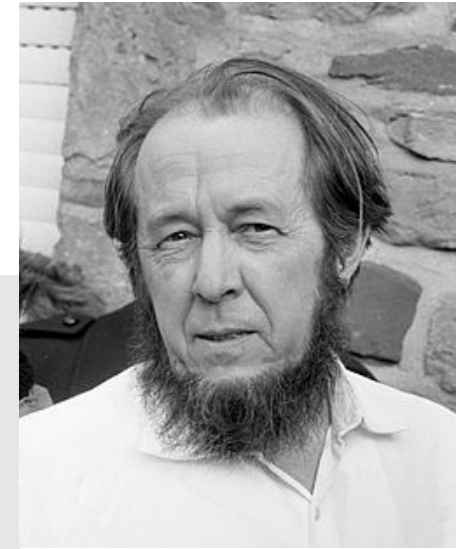
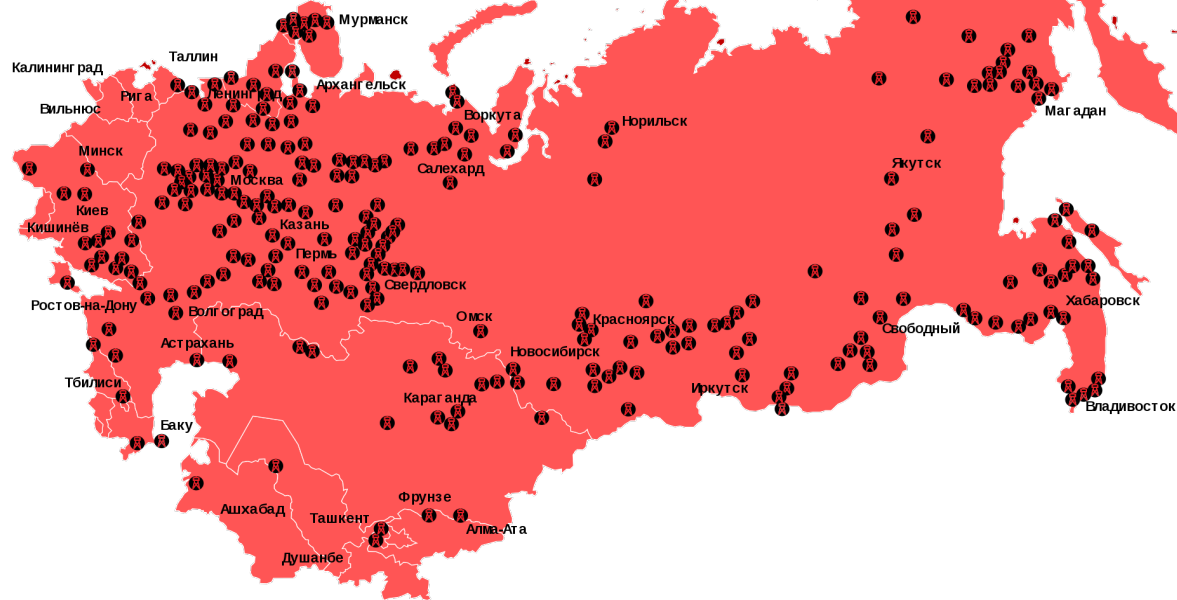

GULAG

*System pracovních a koncentračních táborů
budovaných již Leninem a rozšířených zejména
za Stalina;*

*Oficiálně zrušeno v roce 1960, fungovalo pod
jiným názvem až do pádu Sovětského svazu;*

*Nešlo o vyhlazovací, ale o **otrocké pracovní
tábory**, v nich po tisících umírali lidé (málo
jídla, zima, ukrutné pracovní tempo);*

*Alexandr Isajevič
SOLŽENICYN*

psal o Gulagu,

*Jeden den Ivana
Denisoviča,*

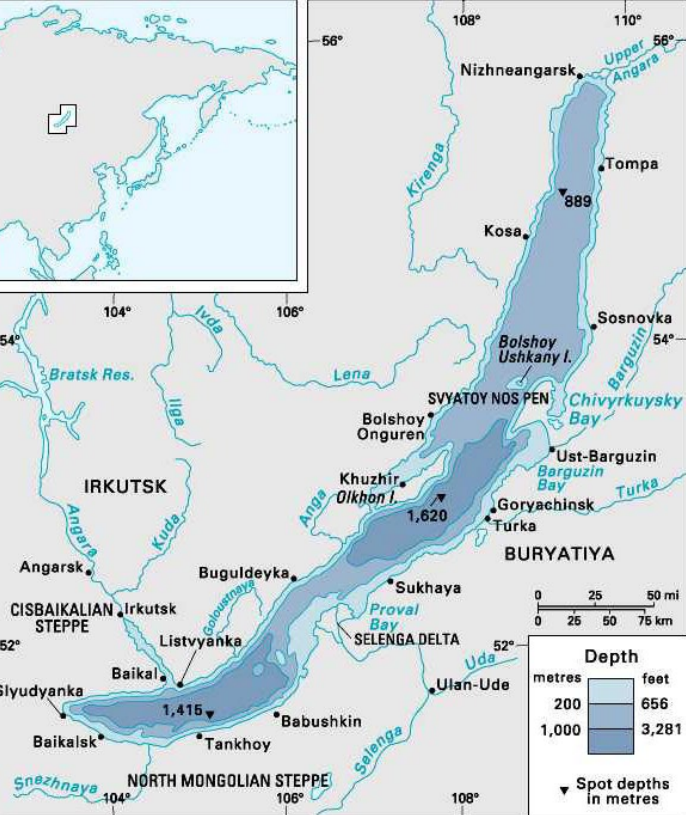
*Souostroví Gulag,
vyhnán z Ruska,*

1970

*Nobelova cena za
Literaturu.*

Jezero Bajkal

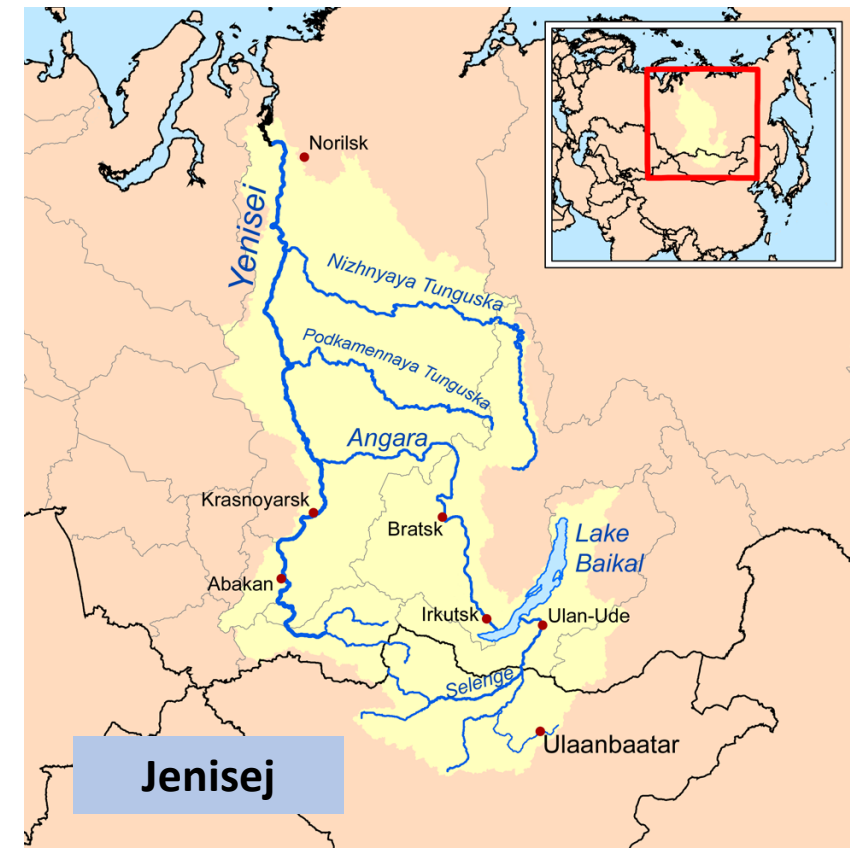
- **Nejhlubší a nejstarší** jezero na světě, velikost asi jako Belgie;
- **tektonický původ**, příkopová propadlina /euroasijské a amurské litosférické desky/;
- hluboké až 1642 m, zvláštní složení vody, čistá pitá voda;
- Asi 20% všech světových povrchových zásob sladkých vod;
- **bohatá fauna a flora /většina endemitní/**, tuleň bajkalský, jeseter (až 2 m), omul (losos);
- **Původní obyvatelé Burjaté** (mongoloidní), šamanismus, buddhismus.

tuleň bajkalský /něrpa/

Velké sibiřské řeky Ob, Lena, Jenisej

- Největší a nejdelší řekou je Jenisej;
- Na většině velkých řekách jsou vodní hydroelektrárny;
- Lodní doprava komplikována zamrznáním;

A wide-angle landscape photograph showing a vast, open plain in the foreground with a single white yurt. In the background, a range of rugged mountains is partially covered in snow, with long shadows cast across the slopes. The sky is a clear, deep blue.

Střední Asie

Mezi Kaspickým mořem a Čínou

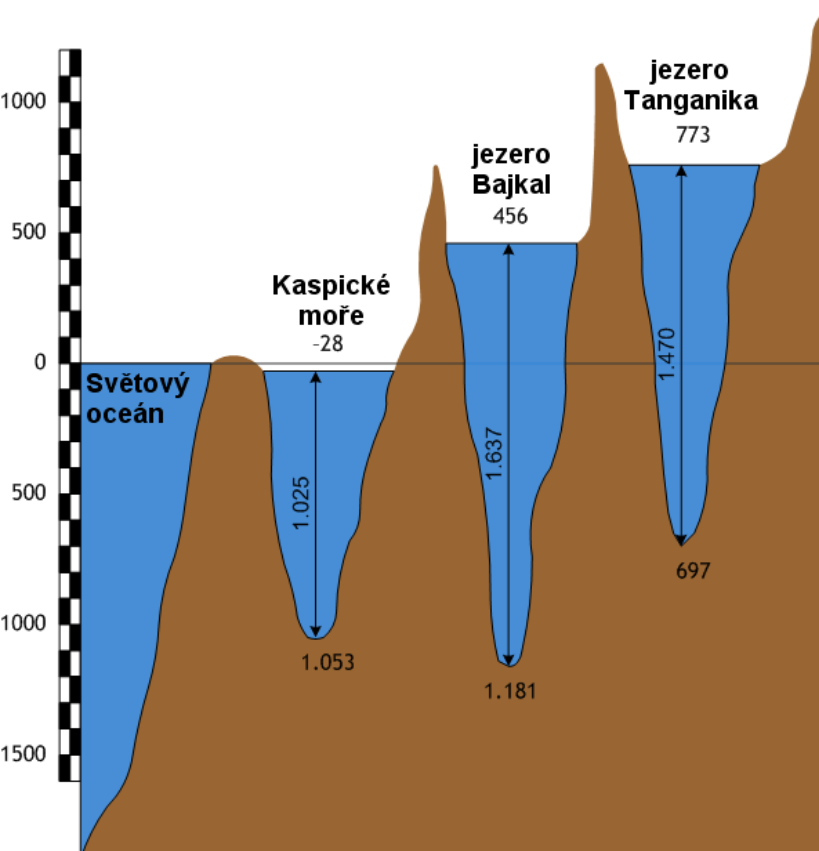
Střední (centrální) Asie

- oblast mezi Kaspickým mořem a Čínou, **ISLÁM**;
- Ještě nedávno součást **Sovětského svazu** a dodnes značný vliv Ruska, ruština;
- největší Kazachstán, Kyrgyzstán, Uzbekistán, Turkmenistán a Tádžikistán;
- **Hedvábná stezka** (hedvábí a koření z Číny);
- od Kaspického moře nížiny, postupně až k vysokým pohořím Pamír (střecha světa) a Ťan Šan (Nebeské hory).

Kaspické moře

moře nebo jezero?

- **Největší slané jezero světa** mezi Kavkazem a Střední Asií;
- **Reliktní jezero** jako zbytek od oceánu po vyzdvižení pevniny;
- Dělící místo mezi Asií a Evropou;
- Obrovské zásoby **ropy a zemního plynu**.

Sovětský svaz

- Svaz sovětských socialistických republik, zkráceně SSSR;
- eurasijský stát se socialistickým zřízením, který existoval v rozmezí let 1922 až 1991;
- 15 republik (původně 4);
- 11 časových pásem;
- Mnohonárodnostní stát;
- Ruština, Lenin, Stalin ...
- Říjnová revoluce 1917;
- Vítezství ve 2. světové válce, východní blok, Varšavská smlouva, RVHP.

Hedvábná stezka

- Starověká trasa vedoucí z východní Asie, přes střední Asii do Středomoří;
- Celková délka po souši a po moři asi 8 000 km;
- Nejbližším obchodním partnerem Číny byla severní Mezopotámie (dnešní Irán). Hedvábná stezka neexistovala pouze jedna jediná. Jednalo se o mnoho cest skrz Asii;
- Největší přínos Hedvábné stezky byl ve vzájemném sdílení kultury, umění, náboženství, filozofie, technologií, jazyků, vědy, architektury apod.

celina

Kazachstán

- Největší stát regionu;
- Ruština jeden z úředních jazyků, islám, obyvatelé místní národy (Kazaši), ale vysoký podíl Rusů;
- Nerostné suroviny (ropa, uhlí, zemní plyn a zlato), v těžbě uranu na prvním místě (vedle Kanady);
- Obilí, bavlna, ovce ... stepi, které nazýváme celiny;

Bajkonur

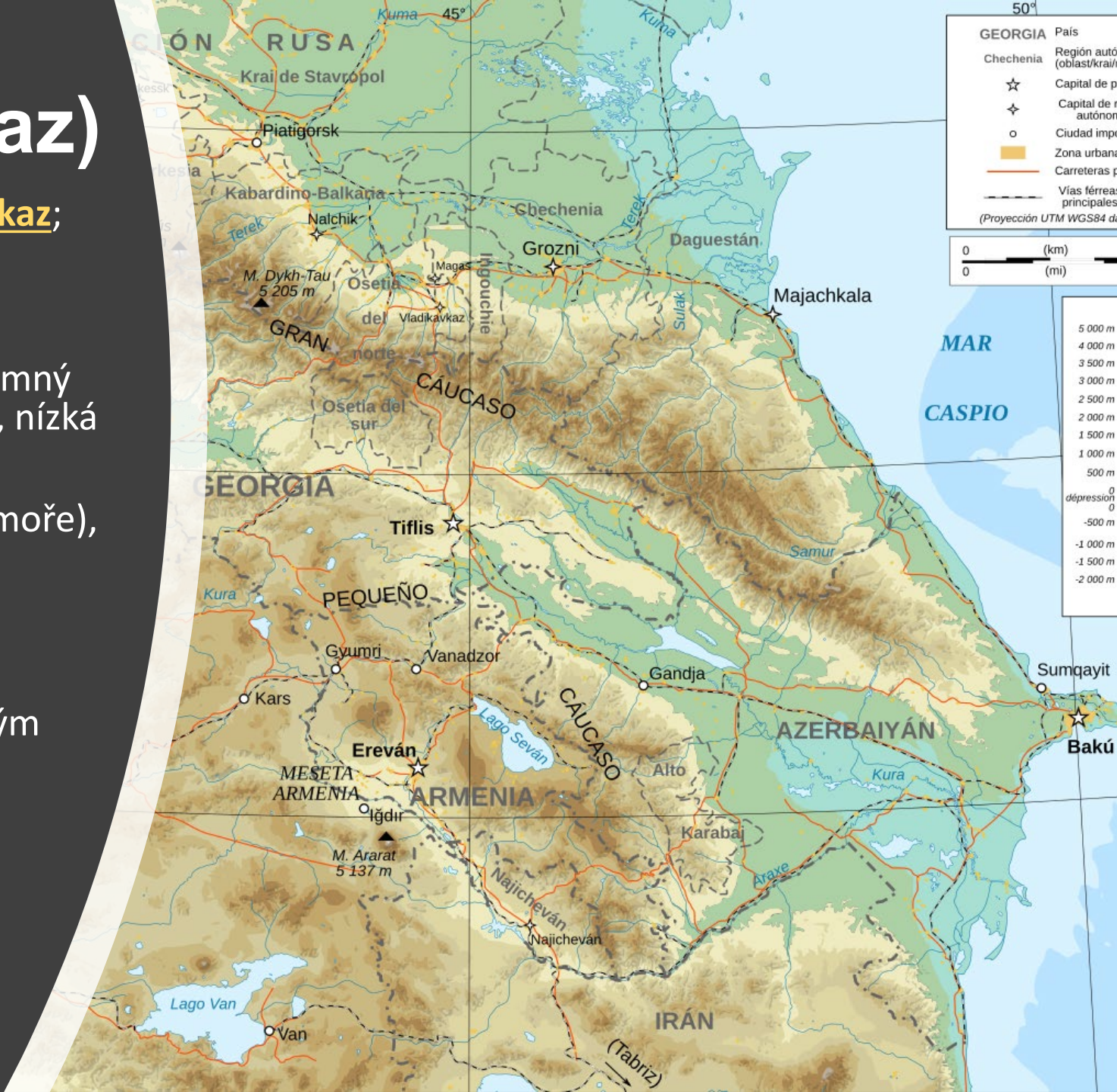
Aralské jezero

- Vysychající bezodtoké slané jezero;
- Živý důkaz neuvážené činnosti člověka na přírodu (nadměrné zavlažování);
- Ztráta 80 % vody a asi 2/3 plochy;
- Na vyschlém dni se hromadí pesticidy ze zemědělství devastující okolní přírodu.

Zakavkazsko (Kavkaz)

- převládá hornatá krajina **Velký a Malý Kavkaz**;
- údolí vlhké subtropické, v horách suché a chladné;
- obyvatelé místní národy europoidní, významný podíl Rusů, závislost ekonomická na Rusku, nízká urbanizace;
- **Ázerbájdžán**, velké zásoby ropy (Kaspické moře), hlavní město Baku;
- **Gruzie** - gruzínské víno, koňak, čaj (válka s Ruskem o Jižní Osetii);
- **Arménie** - víno, koňak ... spory s muslimským Tureckem, vyvražďování (genocida), 6 mil. Arménů žije ve světě;
- Arménie, Gruzie ... křesťanství, jedno z nejstarších na světě;
- hora Ararat v Arménii (Noemova Archa).

Hranice Evropy - Kavkaz

... v užším pojetí Kavkaz je mohutná horská hradba v jihozápadní Asii mezi Černým a Kaspickým mořem, která měří asi 1 200 km.

... v širším pojetí Kavkazský region pak označení pro celou okolní oblast mezi Černým a Kaspickým mořem, zahrnující **Gruzii, Arménii, Ázerbájdžán, Čečensko** a nejjižnější část Ruska. Také se sem dá zahrnout území **Jižní Osetie**, či případně **Abcházie**. **Tento region patří jazykově a kulturně k nejpestřejším na světě.**

Nejvyšší hora
Elbrus 5642 m

